

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ У СВІТІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і методики
викладання історії
протокол № 2 від 1 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія музейної справи у світі
Викладач	Королько Андрій Зіновійович
Контактний телефон викладача	0342-59-60-06
E-mail викладача	andrii.korolko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа 15.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>«Історія музейної справи у світі» є вибіркоким компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня бакалавра з галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 «Історія та археологія». Курс спрямований на формування системного мислення, поглиблення знань, умінь і навичок з музейної справи, який містить не тільки узагальнюючу історію, теорію та практику складових музеології (музеезнавства), а й нові знання, спрямовані на філософське осмислення музею та його ролі в сучасному суспільстві, що ґрунтуються на нових концептуальних підходах. Без знання історії музейного будівництва у світі, особливостей функціонування музеїв на різних континентах, принципів наукової організації їх діяльності, завдань пошуку, використання і зберігання музейних предметів, знання основних форм проведення культурно-освітньої роботи музейними засобами не можливо якісно підготувати фахівця-культуролога, працівника музею історичного профілю.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є: підготовка висококваліфікованих у галузі історії, які у майбутньому могли б працювати у музейних установах історичного профілю, володіти знаннями з основ музеології, культурології, етнології, археології, суспільних наук; здатних адаптуватися до нових професій, видів та форм зайнятості в економіці в умовах швидких темпів розвитку світової спільноти та глобалізації світу. Здобувач (-ка) освітнього ступеня бакалавра історії та археології повинен засвоїти весь матеріал з курсу при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи, колоквиумі, вмінні застосовувати набуті знання у майбутній музейній роботі.</p> <p>Основні цілі вивчення дисципліни – засвоїти головні термінів і категорії з історії музейної справи у світі; студенти, вивчивши досвід розвитку музейного будівництва у світі, повинні сформувавши навички роботи із планування діяльності музейних установ історичного профілю, добору експонатів, пояснювальних матеріалів для побудови експозиції, комплектування музейних фондів, охорони і збереження музейних предметів історичних і культурних пам'яток, а також вміння проводити культурно-освітні заходи із використанням музейних матеріалів.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Пропонована дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:	

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 3 – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК 6 – здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 8 – здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

спеціальній (фахові) компетентності (СК):

СК 1 – усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності;

СК 2 – усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах;

СК 5 – здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.);

СК 6 – здатність використовувати різні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних;

СК 7 – здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини;

СК 10 – здатність вільно оперувати спеціальною термінологією;

СК 12 – здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання студента.

ПРН 1 – знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему;

ПРН 2 – розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності;

ПРН 4 – володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі;

ПРН 5 – вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами;

ПРН 6 – виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії;

ПРН 7 – розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах;

ПРН 10 – застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів діяльності;

ПРН 13 – розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8-й семестр	032 Історія та археологія	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	семі- нарські заняття	самостій- на робота
Тема 1. Історія музейної справи у світі в системі історичної музеології (музезнавства).	1	2	9
Тема 2. «Домузейна» справа в епоху античності.	1	2	9
Тема 3. Колекціонування в епоху Середньовіччя.	2	2	8
Тема 4. Поява музеїв у світі (XV – XVII ст.).	2	4	8
Тема 5. Західноєвропейські музеї у XVIII – XIX ст.	2	4	8
Тема 6. Особливості виникнення і розвитку музеїв у країнах Америки, Австралії, Азії і Африки.	2	2	9
Тема 7. Музеї світу у XX – на початку XXI ст.	2	2	9
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Семестровий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі <i>заліку</i>. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за поточний контроль знань (50 балів, перемножені на два).</p> <p>Підсумковий бал за поточний (і водночас, у підсумку, і семестровий) контроль знань складається із суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально – 10 балів), трьох тематичних тестових контрольних робіт (максимально – 30 балів) і виконання індивідуального завдання – підготовка і оформлення студентом (-кою) наукового реферату/творчого есе з вивчення історії музеїв світу (максимально – 10 балів) та в сукупності становить до 50 балів включно.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Написання тематичної тестової контрольної роботи, як правило, є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки.</p> <p>Тематична тестова контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання).

	<p>Приклади типового завдання для контрольної роботи, на основі питань, що розглядалися на лекційних і семінарських заняттях.</p> <p>Тематична тестова контрольна робота виконується в тестовій формі (10 тестів по одному балу за питання). Тести згенеровані на сайті дистанційного навчання на платформі d-learn на сторінці дисципліни.</p>
Семінарські заняття	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Водночас здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики.</p> <p>Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:</p> <p>“5” балів – знання студента(ки) відмінні.</p> <p>Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія музейної справи у світі». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для майбутньої роботи, вміє використовувати необхідну джерельну базу та історіографію, порівнювати, співставляти різні явища і процеси, давати вичерпний аналіз порушеної проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дослідження тощо. Володіє просторовою компетенцією, вмінням систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, історичним критичним мисленням, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має синтетичне мислення, застосовує оптимальну стратегію науково-дослідницької роботи та ін. Керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності.</p> <p>“4” бали – знання студента(ки) добрі.</p> <p>Студент(ка) має глибокі й повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Володіє понятійним апаратом, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, будує аргументацію на основі доказів. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію візуальних джерел, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має певний рівень синтетичного мислення, застосовує оптимальну стратегію пізнавальної діяльності тощо. В основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.</p> <p>“3” бали – знання студента(ки) задовільні.</p> <p>У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (в межах 50% і навіть більше), не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і надто спрощена. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, не вміє до кінця систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати матеріал, переконливо аргументувати свою відповідь. Вміє організовувати пошук візуальних педагогічних джерел, але не може їх критично проаналізувати. В</p>

	<p>основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності, однак, хоч і володіє більшою частиною фактичного матеріалу, викладає його не досить послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.</p> <p>“2” бали – знання студента(ки) незадовільні.</p> <p>У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 40%), відсутні уміння й навички, тому він (вона) не здатен(на) їх використовувати на практиці; відповідь не змістовна, в роботі є дуже суттєві помилки. Не ознайомлений(а) належним чином з методологією та організацією підготовки до семінарських занять та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерела з візуальної історії. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом, відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка й оцінка інших. Не вміє організовувати пошук візуальних педагогічних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує на належному рівні сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології в науковій діяльності.</p> <p>На семінарських заняттях студенту виставляється оцінка за національною (п'ятибальною) шкалою, що є середнім арифметичним усіх отриманих оцінок, що додаються, <i>наприклад</i>, $4 + 5 + 4$, в сумі вийде 13, поділивши на три (кількість оцінок), вийде 4,33, тобто “добре”. Ця сума в 5-бальній шкалі переводиться в традиційну 15-бальну систему шляхом множення цієї цифри на чотири і заокруглення за елементарними правилами математики, в даному випадку вийде 17).</p>										
Індивідуальна робота	Студент(ка) виконує індивідуальне завдання – підготовка і оформлення наукового реферату/творчого есе з вивчення історії музеїв світу – 10–12 сторінок (якщо реферат), 4–5 сторінок (якщо творче есе).										
Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом. Студент(ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.										
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – залік.</p> <p>Розподіл балів</p> <table border="1" data-bbox="576 1496 1474 1803"> <thead> <tr> <th>Завдання</th> <th>Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Дві оцінки на семінарських заняттях</td> <td>$5 \times 2 = 10$ балів</td> </tr> <tr> <td>Три тематичні тестові контрольні роботи</td> <td>$10 \times 3 = 30$ балів</td> </tr> <tr> <td>Індивідуальна робота № 1</td> <td>10 балів</td> </tr> <tr> <td>Разом:</td> <td>$50 \times 2 = 100$ балів</td> </tr> </tbody> </table>	Завдання	Кількість балів	Дві оцінки на семінарських заняттях	$5 \times 2 = 10$ балів	Три тематичні тестові контрольні роботи	$10 \times 3 = 30$ балів	Індивідуальна робота № 1	10 балів	Разом:	$50 \times 2 = 100$ балів
Завдання	Кількість балів										
Дві оцінки на семінарських заняттях	$5 \times 2 = 10$ балів										
Три тематичні тестові контрольні роботи	$10 \times 3 = 30$ балів										
Індивідуальна робота № 1	10 балів										
Разом:	$50 \times 2 = 100$ балів										
7. Політика навчальної дисципліни											
<p><i>Контрольні письмові роботи</i>, як правило, виконуються студентами після почергово проведених чотирьох семінарських занять.</p> <p><i>Індивідуальні проекти (завдання)</i> виконується один: підготовка і оформлення студентом (-кою) наукового реферату/творчого есе з вивчення історії музеїв світу – 10 балів.</p> <p>Академічна доброчесність:</p>											

У Прикарпатському університеті навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dztjc>), Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/evnhu>), Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/eonvn>).

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою успішного складання заліку з пропонованого курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити в таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

За умови відсутності студента(-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважних причин (довідки, виданої лікарською установою, заяви, підписаної в деканаті і т. п.), отримання негативної оцінки або невчасного виконання студентами індивідуальних робіт у визначений день (як правило, в середу о 15.00–16.00 год.) має відбутися відпрацювання. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у встановлений термін. Пропущене заняття студент(ка) може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило, «відпрацювання» проходить в усній формі, шляхом вирішення тестових завдань на сайті дистанційного навчання тощо.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» ([введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf)) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Аартс Г. Що таке музей? // Музей: менеджмент і освітня діяльність. – Львів : Літопис, 2009. – С. 16–22.
2. Бондарець О. Структура музеєзнавства: актуальні проблеми розвитку науки // Наукові записки НаУКМА. Теорія та історія культури. – 2017. – Т. 191. – С. 72–78.
3. Бабарицька В. К. Екскурсознавство і музеєзнавство: навчальний посібник. – К. : Альтерпрес. 2007. – 464 с.
4. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / пер. з нім. Х. Назаркевич, О. Лянг, В. Лозинського. – Львів : Літопис, 2005. – 630 с.
5. Велика Л. П. Музейне експозиційне мистецтво. – Харків : ХДАК, 2000. – 160 с.
6. Довжук І. В. Основи музеєзнавства : навч. посіб. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2008. – 164 с.
7. Кепін Д. Витоки музейної діяльності // Відлуння віків. – 2005. – № 1. – С. 15–18.
8. Кислий О. Артефакти музеєзнавства та сучасність // Вісник Харківської державної академії культури. – 2013. – Вип. 40. – С. 207–212.
9. Кислий О. Археологія, музеєзнавство та проблеми теоретичної музеології // Актуальні проблеми теорії і практики музейної та пам'яткоохоронної діяльності : зб. наук. праць. – К., 2013. – С. 166–176.
10. Кодекс Музейної етики від ICOM // Сучасні вимоги до діяльності музейних закладів на громадських засадах. – Львів : СПОЛОМ, 2008. – С. 46–62.
11. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини [сайт Організації об'єднаних націй]. 2003. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/cultural_heritage_conv.shtml
12. Королько А., Коляда І., Камбалова Я. Реалізація інноваційної освітньої практики сучасного музею та музейно-педагогічна програма як соціальна технологія // Проблеми дидактики історії: збірник

- наукових праць. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Вип. 14. С. 96–104.
13. Кот С. І. Проблема повернення в Україну культурних цінностей у контексті історії та права. Українські культурні втрати за радянського часу // Розбудова держави. – 1995. – Ч. 10–12.
  14. Кръстева, С. Студии по музеология : тотеми, тезауруси, кунсткамери, виртуални пространства / ред. Велин Кръстев. – София : ФДК, 2003. – 230 с.
  15. Кушнір В., Марискевич Т. Проблема предмету та методів музеєлогії та альтернативні погляди // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. – 2018–2019. – Вип. 19–20. – С. 151–167.
  16. Маньковська Р. В. Музей у сучасному соціопросторі: історико-культурологічний аспект / Р. Маньковська // Полікультуротворча діяльність 2010. – К., 2010. – С. 115–120.
  17. Маньковська Р. Музеологія як наукова галузь: сучасний дискурс та проблема теоретичного інтегрування // Краєзнавство. – 2009. – № 3–4. – С. 136–144.
  18. Нагірняк А. Становлення музеєлогії як науки: історіографія дослідження // Historical and cultural studies. – 2015. – Vol. 2, Num. 1. – С. 77–81.
  19. Нагірняк А. Я. Музеєлогія: становлення та історіографія // Гілея. – 2015. – № 4. – С. 104–107.
  20. Особливості становлення та розвитку музею як соціокультурного інституту // Наука і цінності людського буття : колективна монографія / за ред. В. П. Мельника. – Львів, 2015. – С. 280–294.
  21. Погорелова А. Музейна справа: орієнтири розвитку // Українська культура. – 1996. – № 2. – С. 2–3.
  22. Потильчак О. В. Історичний розвиток музейної справи. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 57 с.
  23. Прищепя О. П. Основи музеєзнавства : навч.-метод, посіб. – Рівне, 2006. – 104 с.
  24. Рутинський М. Музеєзнавство. Навчальний посібник / М. Рутинський. – К.: Знання, 2008. – 428 с.
  25. Степанова О. В музеях світу. – К.: Артанія Нова, 2004. – 72 с.
  26. Сурмач О. І. Музейна справа : навч. посіб. [для студентів вищих навчальних закладів] / О. Сурмач. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 272 с.
  27. Сурмач О. І. Музей як соціокультурне явище сучасного суспільства // Гілея. – 20015. – № 14. – С. 136–139; № 6. – С. 93–97.
  28. Фецько І. Українська термінологіка музейництва як навчальний матеріал для студентів-іноземців // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : збірник наукових праць. – Львів, 2014. – Вип. 9. – С. 123–135.
  29. Фецько І. Лексичні парадигми в українській термінології музейництва // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2016. – Вип. 64. – С. 291–301.
  30. Фецько І. Особливості використання термінів музейної сфери // Термінологічний словник. – 2013. – Вип. 2 (2). – С. 108–112.
  31. Фецько І. Термінографія музейної справи // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології. – 2013. – № 765. – С. 115–119.
  32. Шевченко В. В., Ломачинська І. М. Музеєзнавство : навч. посіб. [для дистанційного навчання]. – К.: Університет «Україна», 2007. – 288 с.
  33. Якубовський В. І. Музеєзнавство. Підручник. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2010. – 352 с.
  34. Cameron D. Marble floors are cold for small, bare feet // Museum Management and Curatorship. – 1993. – № 12. – P. 159–170.
  35. Casey D. Museums as agents for social and political change // Museums and their communities. – 2007. – P. 292–299.
  36. Davis P. Ecomuseums. A sense of place. – London. 2011. – 2nd edition. – 298 p.
  37. Halpin M. M. «Play it again, Sam»: Reflection on a new museology // Museums and their communities. – 2007. – P. 47–52.
  38. Recommendations presented to Unesco by the round table of Santiago (Chile) // Museum. The role of museums in today's Latin America. 1973. – Vol XXV, № 3. – P. 200.
  39. Resolutions adopted by the Round table of Santiago (Chile) // Museum, The role of museums in today's Latin America. – 1973. Vol XXV, № 3. – P. 198–200.
  40. Sandell R. Museums as Agents of Social Inclusion // Museum Management and Curatorship. – 1998. – Vol. 17, No. 4. – P. 401–418.
  41. Scheider E. Ecological interests of the contemporary world and the part of museum // Museum –

territory – society. New tendencies / New practices. –1983. – P. 17–26.

42. The Origins of Museums. The Cabinet of Curiosities in the Sixteenth and Seventeenth Century Europe / Ed. by Impey, Oliver and MacGregor, Arthur. – Oxford: Clarendon Press, 1985. – 335 p.

Викладач   *Доцент кафедри історії України і методики викладання історії Королько А. З.*